

s ft: Nedstrømseffekter av klassifisering og merking (C&L)

Konsekvenser av en gitt klassifisering

Hvorfor er klassifisering og merking viktig

Gir en enkel informasjon om farlige egenskaper -etikett med symbol og tilhørende R og S setninger

En gitt klassifisering utløser krav i annet regelverk- mer enn 30 EU direktiver er knyttet opp mot klass merk direktivene

NB! Ikke bare regelverk som SFT fører tilsyn med som refererer til klass merk regelverket

På hvilke områder påvirker C&L særlig annet regelverk

- Merkekrav
- Emballasjekrav
- Produktkrav og omsetningsrestriksjoner
- Datablader.-stoffkartotek
- Avfallsbehandling
- Forebygging av uhell og ulykker
- Info og andre merkekrav
- Utslippsbegrensninger
- Arbeidsmiljø
- Andre myndigheters krav, eks. plantevernmidler, kosmetikk, leker

Krav gitt direkte i klass merk forskriften

- Krav om merking og til etiketten i hht. klassifiseringen
- Krav til emballering
- Krav til barnesikret lukning (meget giftig-giftig-etsende, og enkelte andre med fare for bl.a. kjemisk lungebetennelse)
- Krav til følbar advarselsmerking
- Krav ved postordresalg, internettsalg, etc om info om farlige egenskaper før salg
- Krav om deklarerer til PR
- Andre merkekrav

Omsetningsrestriksjoner- produktforskriften

- Forbudt å omsette meget giftige og giftige kjemikalier til privatpersoner
- forbudt å bruke flytende kjemikalier som er klassifiseringspliktige til div. artikler til spøk- og moro
- forbud mot lampeolje merket med R65 (aspirasjonsfare)
- forbud mot spraybokser med klassifiseringspliktige (mhp. brannfare) drivmidler

.

Andre reguleringer

- **Storulykkeforskriften**- Farlige kjemikalier er bl.a definert som kjemikalier som oppfyller visse kriterier, som er gitt i klass merk forskriften.
- For disse er det krav om at det skal treffes alle nødvendige tiltak for å forebygge storulykker og begrense virkningene av slike for mennesker, miljø og materielle verdier
- kravene gjelder bl.a. klassifiseringspliktige kjemikalier

- **Forurensningsforskriften/VOC**
- *Særlige krav ved utslipp av løsemidler med alvorlige helse- og miljøvirkninger (§9.7)*
- Løsemidler som er klassifisert som kreftfremkallende, arvestoff- eller reproduksjonsskadelige skal så snart dette er mulig, erstattes med mindre skadelige alternativer.

Avfall

- Avfallsforskriften angir kriterier som gjør avfall til farlig avfall. Dersom avfallet inneholder klassifiseringspliktige stoffer i en viss konsentrasjon, blir dette farlig avfall, med de tiltak dette medfører

Arbeidsmiljø

- Krav om HMS datablader (både helse og miljø)
- Kjemikalieforskriften- knyttet opp mot kriteriene for farlige (helsefarlige) kjemikalier
- Stoffkartotekforskriften- delvis knyttet opp mot kriteriene for (helsefarlige) kjemikalier

Andre reguleringer/ andre myndigheter

- Plantevernmidler; bruker samme kriteriesett, henvisning til kriteriene for klassifisering og merking
- Lekeplassutstyr; forskriften har bestemmelser som innebærer at helsefarlige stoffer og produkter (i hht. klass merk kriteriene) ikke skal forekomme i lekeplassutstyr i en slik form eller konsentrasjon at det kan medføre helsefare
- Kosmetikk; forbud mot CMR stoffer i kosmetikk.

Annet

- Kriterier for farlighet knyttet opp mot klass merk kriteriene
- Biocider
- C&L kan være første vurdering av et kjemikalie
- Svanen- krav om ikke-klassifiseringspliktige stoffer
- EU blomsten

Indirekte regulering vha klassifisering

- C&L ofte raskeste måten å "forby" eller redusere bruken av et stoff- formelle forbud tar ofte mye lenger tid (og medfører mer arbeid)
- Myndighetene har brukt C&L bevisst for å redusere bruken av betenkelige stoffer
- C&L kan brukes som bruksreduserende tiltak der vi ikke har andre virkemidler

Indirekte regulering vha klassifisering (2)

- CMR klassifisering utløser mange andre krav
- En streng klassifisering (meget giftig/ giftig) medfører øket beskyttelse av forbrukere. De får ikke kjøpt "værstingene"
- En streng klassifisering medfører krav til bl.a. avfallsbehandling
- NB! Kravene i nedstrømsreguleringene er oftest knyttet til kriteriene

Eksempler

- **Triklosan**- bekymring for effekter som antibiotikaresistens- fikk meget streng miljøfareklassifisering -redusert bruk
- **BBP**: Streng helse og miljøfareklassifisering vedtatt, bruken vesentlig redusert
- **Oktylfenol**- ønsker ikke at dette skal være et alternativ til nonylfenol- streng klassifisering vedtatt
- **PFOS**- UK og Sverige har foreslått EU klassifisering (som et ledd i bruksreduserende tiltak)

Flere eksempler

- **Ketoconazol**- blir muligens tillatt i kosmetikk-ikke ønskelig pga. stort potensiale for antibiotikaresistens- Norge ønsker å bruke et indirekte forbud via streng klassifisering -CMR effekter??
- (alle stoffer som er klassifisert CMR at kategori 1 og 2 er forbudt i kosmetikk uansett om den direkte bruken medfører akseptable risikomarginer eller ikke)

Konklusjon:

- Mange forskrifter har krav om tiltak, omsetningsrestriksjoner, bruk av verneutstyr etc som bygger på klassifiseringskriteriene- medfører mye plunder og heft å bruke slike kjemikalier
- Et evt. særnorsk forbud mot et stoff tar veldig lang tid, en streng klassifisering kan være en rask måte å "regulere" eller "forby" bruken av stoffet